

אבי שגיא

יש תקווה

מסע פילוסופי-קיומי בעקבות התקווה

אֵלֶּרָא

בעין הסערה

עורכים:

שרגא בר און
אבי שגיא

אבי שגיא

יש תקווה

מסע פילוסופי-קיומי בעקבות התקווה

עורך ומשתתף: עידו פכטר

מכון שאלום הרטמן
SHALOM HARTMAN
INSTITUTE

הוצאת אֶדֶרָא

Avi Sagi
There is Hope
A Philosophical-Existential Journey

עיצוב עטיפה: יניב רותם
עורך לשון: אביה יקותיאל

מסת"ב: 978-965-7773-97-0 ISBN:

© כל הזכויות שמורות להוצאת אֶדְרָא, תל אביב

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל אמצעי – אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר – כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת מאת בית ההוצאה לאור שתניתן מראש ובכתב.

נדפס בישראל תשפ"ה – 2025
Copyright 2025 by Idra Publishing ©
Idra Press <IdraPublisher@gmail.com>
info@idra.org.il

סידור, עימוד, לוחות והדפסה:
א. אורן הפקות דפוס בע"מ, שד' רוטשילד 109, תל אביב

תוכן העניינים:

7	מבוא
9	פרק ראשון: על הייאוש
39	פרק שני: על התקווה
55	פרק שלישי: בממלכת הרוע
79	פרק רביעי: גאולת המשיחיות ושיבת התקווה
103	פרק חמישי: שיח תקווה
123	אחרית דבר: קריאה לתיקון
131	רשימה ביבליוגרפית

מבוא

ההצהרה כי יש תקווה היא קביעה עובדתית ולא משאלת לב. היא מבטאת את העובדה כי התקווה היא יסוד מכונן בקיום האנושי וכי היא מצויה כאן ועכשיו, אם רק נסב את מבטנו אל עצמנו ואל היכולת שלנו להתהוות ולהיות בני חורין. לפיכך, ספר זה אינו המצאה של יש מאין. הוא קריאה להתבוננות בחיינו ובקיומנו. תקוות האדם לא תופיע מבחוץ. היא אינה מותנית באירוע של התגלות או בדברי רהב של פוליטיקאים או רבנים, כי האדם עצמו הוא יש מקווה.

ספר זה מתכתב עם ספרי מייאוש לתקווה: צער, נחמה ותקווה בימי אימה.¹ חלק מהרעיונות המצויים בספר שלפניכם מפותחים בהרחבה בספר ההוא, אבל ספר זה שונה בהיבטים רבים מהספר שקדם לו. הוא מבקש להוריד את האידיאות הגדולות מהאולימפוס העיוני אל חיי היום-יום; הוא מבקש להשיב את שיח התקווה אל מרחב החיים. הוא נועד לפתוח צוהר חדש בכאן ובעכשיו שלנו. בעת הזאת, שבה אנו חווים צער, ייאוש ויגון אינסופיים, אנו חשופים יתר על המידה לרטוריקות ומילים ריקות שמעצימות את הכאב ואינן מספקות מרפא לנפש המיוסרת. לספר שלפניכם יש תכלית תרפויטית. הריפוי תלוי בנו, בכל אחד ואחת כיחידים, ובנו כחברה. הספר הוא קריאה להתבוננות ולפעולה. הוא אינו מספק תשובה, הוא קריאה להתייצבות בלב השאלה. כי אנו כאן חיים, נואשים ומקווים, ובלעדינו לא תימצא נחמה ותקווה.

ספר זה לא היה נכתב אלמלא חברי עידו פכטר שנטל על עצמו את המשימה הקשה של תרגום רעיונות ואידיאות, לעיתים מופשטים ומרוחקים, למציאות היומיומית. הדיאלוג בין שנינו הוביל להבהרת הרעיונות ולהפיכתם לערכים העשויים להפרות את חיינו. תודתי העמוקה נתונה לו על החברות והדיאלוג. תודה מיוחדת לחברי ולחברותא שלי שרגא בר און על הקריאה המדוקדקת והקפדנית שהועילה רבות לשיפור הספר שלפניכם. מילות התודה אינן ממצות את הכרת התודה שיש לי לפועלו.

ספר זה, כמו רוב כתביי, נכתב במכון שלום הרטמן. הוא מבטא את רוח המקום מיום ייסודו על ידי דוד הרטמן ז"ל ועד היום הזה – מחויבות עמוקה לקיום היהודי והאנושי. מחויבות זו הולידה מפעל הגותי וחינוכי רב ערך, וספריי על התקווה הם חלק מכך. אני מודה לחברי הרב דניאל הרטמן, נשיא המכון, על החברות, ועל הדאגה לקיומו של בית מיוחד זה. אני מודה גם לחברי שרגא בר און, שנרתם לערוך עימי את סדרת הספרים "בעין הסערה", המוקדשת להתמודדות עם אתגרי ההווה, מתוך פרספקטיבה רחבת אופק המשלבת את העבר בהווה. במהלך הכתיבה נעזרתי רבות ברוני בר לב, חברי ועוזרי, ובדניאל פרייס, הספרן של ספריית מכון שלום הרטמן, שבידיעותיו הרבות וביכולותיו כספרן עזר לי בכל פעם שחשבתי שהדלתות נסגרו. לבסוף, תודה מיוחדת לחברי אריאל פיקאר על הערותיו לספר זה. ספר זה מוקדש לחברה הישראלית, לחיילות ולחיילי צה"ל, למשפחות החטופים ולמשפחות השכול, הנושאים בעול הימים הללו בקשיי הקיום ומבעד לענני הייאוש מאירים לנו באור של תקווה.

מכון שלום הרטמן, ירושלים
תשפ"ה